

Հայկյան համակարգի ներկայացում

Օրինակարգի դիտարկում

Սույն համակարգը ներկայացնում է ժամանակի հաշվարկի այլընտրանքային (աստղային) կառուցվածք՝ հիմնված սիդերիկ պարբերաբաժան-ցիկլերի վրա, որը թույլ է տալիս հաշվի առնել ժամանակային շեղումը՝ առանց նահանջ տարիների կիրառման: Վերակառուցված և վերակարգավորված է ավելի քան քառասուն միջգիտական հետազոտությունների արդյունքում: Ձևաչափը ներկայացնում է վերահիմնարկված համակարգ, որտեղ ժամանակը ընկալվում է ոչ թե որպես գծային հաստատուն ընթացակարգով, այլ որպես պարանցիկ և պարուրած Գործընթաց՝ համահունչ երկնային մեխանիկային և դիտարկման պարագա՝ ժամանակի բնական ցիկլայնությամբ:

Այս մոդելն էլ ավելի է կատարելագործվել օրացուցային համակարգերի համեմատական վերլուծության, լեռնային շրջաններում դաշտային փորձարկումների և կենսաբանական ու միջավայրային արձագանքների ռեգոնոմիային դիտարկումների հիման վրա:

Հայկյան Բուն Տոմար (ՀՖՏ) – Սիդերիկ-Արևային Պարույրային Համակարգ*

Հայկյան ժամանակի համակարգը (ՀՖՏ) դիտարկում է ժամանակը ոչ թե որպես իրադարձությունների ուղղագիծ հաջորդականություն, այլ որպես պարույրային գործընթաց, որտեղ յուրաքանչյուր պարբերաբաժան կապված է նախորդի հետ աստղային և արևային կոորդինատների միջոցով: Ի տարբերություն գծային ժամանակի, որի շարժումը դիտարկվում է որպես ուղիղ ընթաց և պահանջում է արհեստական հեզդրումներ (օրինակ՝ նահանջ տարիներ, տարվա ոչ հեզդրիտ մեկնարկ և այլն), Հայկի պարույրային ժամանակն ընդգրկում է բնական շեղում և պարբերական վերահամաժամեցում՝ թույլ տալով պահպանել երկնային մեխանիկայի համաժամեցման բնականոն սկզբնավորումը, առանց անհարկի և արտաքին միջամտության: Սույն ձևաչափը ժամանակի ընկալումը ձեռքբերում է անհարկի հավելումներից, վերակարգավորելով Տիեզերական համընթացության, փոխհամաձայնության ինֆահամաժամեցվող բնականոն կենսառիթմը:

Հայկը և Օրիոնի Համաստեղությունը

Հայկական մշակույթում Հայկը ներկայանում է որպես Ամենայն Հայոց Նահապետ, նախապապ, նախասկիզբ և միաժամանակ, որպես աստղային երկնքի գերակա՝ Առաջնորդ, ներկայացնելով Հայկ-Օրիոն համաստեղությունը:

Ծանոթագրություն

*ՀՖՏ – Հայկյան Բուն Տոմար – Հայկ աստեղատան առաջնորդությամբ ստուգաբանված համարիտ օրացույց-ժամանակացույց:

1. Օրացույցի կանոնակարգը

- Բնօրինակը. Արևային – Սիդերիկ (աստղային) պարույրային օրացույց
- Կառուցվածք. 360 սիդերիկ օր + Հավելյաց (ավելացված 5 արևային կամ 6 հայկյան օր) $\rightarrow$ շեղման շրջափուլ = 365.2 արևային օր
- Որոշիչներ – համակարգված է Հայկ-Օրիոն համաստեղության՝ Հայկ-Օրիոնի δ (Կելոֆ-Մինոտակ) և Հայկ-Օրիոնի α (Հայկի Ուս – Բետելգեյզե) աստղերի պարուրած և շեղման առաջընթացի ընթացակարգային հիմնադրությունը:
- Ֆունկցիա – համաժամեցնում է աստղային և արևային ցիկլերը՝ առանց նահանջ տարվա անհրաժեշտության:

2. Երկնային և աշխարհագրական առանցքներ

Հիմնական համաստեղություն – Հայկ-Օրիոն աստեղատուն

● Մեկնարկային կետ – դիտարկման հիմնակետ՝ Հայկ-Օրիոնի δ ՝ Կելոֆ-Մինտակա աստղ

Կողմնորոշում

● Հյուսիսային լայնության 39.38°

● Արևելյան երկայնության 46.26°

● Դիտվող հորիզոնի բարձրություն – 11°

● Ազիմուտ – 98° , Տաթևի Սյան կողմնորոշումը՝ դիտարկման կետից

● Ժամային գոտի – UTC +4

● Ամսաթիվ – Օգոստոսի 11, ժամը 04:00

● Վերակայման կետ – Օգոստոսի 5-ին, Օրիոնի α ՝ Բետելգեյզե

Կողմնորոշում

● Հյուսիսային լայնության 39.38°

● Արևելյան երկայնության 46.26°

● Դիտվող հորիզոնի բարձրություն – 11°

● Ծագում (դիրք) – $\alpha = 5 \text{ ժ } 56 \text{ ր}$ (աստղագիտական վերելք՝ $\alpha = 6 \text{ ժ } 0.0 \text{ ր}$)

● Հակում – $\delta = +7^\circ 27' 20''$

● Ազիմուտ – 90°

● Ժամային գոտի – UTC +4

● Ամսաթիվ – Օգոստոսի 5, ժամը 04:00

Իրադարձություն

● Բացում է Հավելյաց տարեկապը և նախանշում սիդերիկ վերակայումը

● Զրոյական ժամ – Հայկ-Օրիոնի δ ՝ Կելոֆ-Մինտակա

Կողմնորոշում

● Հյուսիսային լայնության 39.38°

● Արևելյան երկայնության 46.26°

● Դիտվող հորիզոնի բարձրություն – 11°

● Ծագում – $\alpha = 5 \text{ ժ } 33 \text{ ր}$

● Հակում – $\delta = -0^\circ 15' 57''$

● Ազիմուտ – 98°

● Ժամային գոտի – UTC +4

● Ամսաթիվ – Օգոստոսի 5, ժամը 04:24

Հավելյաց - Ժամանակից դուրս շրջան

Իրադարձություն

● Մինտակայի 360-րդ ծագումը համապատասխանում է վերջինիս կայացմանը, երբ օգոստոսի 5-ին ժամը 04:24-ին, հետևյալ կոորդինատական ցուցմունքներով՝ ազիմուտ 98° , բարձր. 10.15° , $\alpha = 5 \text{ ժ } 33'$, $\delta = -0^\circ 15' 57''$, տվյալ գերադիր աստղը փակում է տարեկան շրջապտույտի պարույրը:

● Երկնային պարանցիկ ժամանակային օղակների հավասարակշռում և համահարթեցում:

● Զրո ժամ և զրոյական ժամանակի շարունակություն:

Հավելաց (հին հայկյան օրացույցի լրացուցիչ ամիսը)

- Ժամանակահատված – օգոստոսի 5, ժամը 04:24-ից մինչև օգոստոսի 11, ժամը 04:00-ն:
- Նպատակ – վերահամաժամեցում և տիեզերական ներդաշնակեցում:

Կելոֆ-Մինոտակա — ՀԲՏ պարույրի սկիզբն ու ավարտը

Հայկյան մոդելում ամեն ինչ սկսվում և ավարտվում է Հայկ-Օրիոնի ծ' Կելոֆ- Մինոտակա աստղով: Այս աստղը հանդիսանում է «Հայկյան Բուն Տոմարի» երկնային հասարակածային գոտու հիմնադիր կետի ցուցիչ-մարիեր: Նրա ծագումը օգոստոսի 11-ին՝ ազիմուտ 98° և վերնիշխյալ աստղագիտական ցուցմունքներով, հեզքտուրեն ամրակայում (ֆիքսում) է սիդերիկ տարվա սկիզբը: Բայց Կելոֆ-Մինոտական ոչ միայն սկիզբ է, այլև՝ ժամանակի շարժման կայուն առանցք: Ամեն ամսվա սկզբում, չնայած վերջինիս օրական շեղմանը, Կելոֆ-Մինոտական ծագում է երկնականարի միևնույն հիմնակետում:

Օրական առաջընթացի ընթացակարգը

Սկզբնավորվելով իր երկնային սկզբնակետից (Օգոստոսի 11), Կելոֆ-Մինոտակայի առաջընթացը 6 օրում կազմում է ուղիղ 24 րոպե, մեկ ամսում՝ 120 րոպե, որը հավասար է 30.5000001 օրվա:

$$30.5000001 \times 12 = 366.0000012$$

$$366.0000012 : 360 \text{ սիդերիկ օրվա} = 1,01666667$$

Այս համակարգում կարգավորման սինգուլյար հաստատունը 0.5 է, որն իր բնույթով հանդիսանում է օկտավային փոխադրման արժեքի, օրինակ՝ $441 \times 0.5 = 220.5$ ՝ մեկ օկտավա ներքև կամ $441:0.5 = 882$ ՝ մեկ օկտավա բարձր թվային արժեքը (441 հերցը երկրորդ օկտավայի լյա նոտան է և երաժշտալսողի կամերտոնը):

Սույն դրույթը նշանակում է, որ ժամանակի հաստատունները գործում են այլ համակարգերում, որտեղ հանդիսանում են հիմնարար կիրառական հաստատուններ: Եվ սա միակ օրինակը չէ:

Ժամանակի աստղային կոդմուրաբան կոդմնացույց

- Հյուսիսային լայնության 39.38°
- Արևելյան երկայնության 46.26°
- Ազիմուտ – 98°
- $\alpha = 5\text{ժ } 33'$, $\delta = -0^\circ 15' 57''$

Այն դառնում է ոչ միայն աստղագիտական կոդմնացույց, այլ նաև ժամանակի համաժամեցման մեխանիզմ՝ օրական և տարեկան չափումների հիմն-հիմնադիր: Կելոֆ- Մինոտակայի դիրքը կանխորոշում է նաև պրեցեսիոն պարուրածն շրջապատւոյտի նախացուցանիշը: Հավելենք, որ Հայկի համաստեղությունը արդի ժամանակաշրջանում դիրքավորված է երկնային հասարակածային գոտում, այն բաժանելով երկու մասերի՝ հյուսիսային և հարավային կիսագնդերի: Այդպիսով, այն հանդիսանալով հասարակածային համաստեղություն, կարևորվում է որպես առանցքակետորոն աստեղատուն:

Այս պարագայում հատկանշական է Հայկ-Օրիոնի կենտրոնական աստղերի դիրքավորումը, որոնց առանցքակետորոն դիրքը, որպես ժամանակահատվածի սկզբնական հենակետ, ամենայն հեզքտուրյալ համապատասխանում է ժամանակի տոմարական կարգավորումների և հաշվարկների համար: Ինչպես գիտենք, Հայկ-Օրիոն համաստեղության գլխավոր՝ Ալֆա աստղն է Հայկի Ուս - Բետելգեյզե աստղը, որի երկնային տեղակայման ցուցիչներն են ըստ կոորդինատական ցանցի ցուցմունքների՝ աստղագիտական վերելք՝ $\alpha = 6\text{ժ } 0.0'$ (ավելի ստույգ՝ $\alpha = 5\text{ժ } 56'$), $\delta = +7^\circ 27' 20''$, և եթե Հայկի Ալֆան կառավարում և կոորդինացնում է արևային տարվա աստղագիտական կայացումները՝ զարնանային - աշնանային գիշերահավասարներ, ամառային - ձմեռային արևադարձներ և այլն, ապա Հայկի ծ' Կելոֆ-Մինոտական, որը դիրքավորված է երկնային հասարակածի վրա ($\delta = -0^\circ 15' 57''$), այս պարագայում հանդիսանում է որպես երկնային առանցքակետորոն հիմնակետ:

3. Աշխարհագրական առանցքներ

Տաթևի Առաքելոց վանքի և Գավազանապետի

- Հյուսիսային լայնության 39.38°
- Արևելյան երկայնության 46.26°
- Ազիմուտ – 67.5°
- Ժամային գոտի – UTC +4

Դիտման կետ՝ Տաթև

Տաթևի վանական համալիրի գլխավոր՝ Առաքելոց վանքի առանցքը շեղված է 22.5° դեպի հյուսիս, ինչը համապատասխանում է 67.5° ազիմուտին:

Առաքելոցի հիմնադրույթը աստղագիտական գիտակցված հեղինակում է, քանի որ Տաթևը հանդիսանալով որպես Հայ Առաքելական Եկեղեցու կրոնական կենտրոն, նախատեսված էր (և մինչ օրս էլ գործում է) որպես աստղագիտության (Դիտանոց), այսինքն՝ Տիեզերագիտական գիտելիքների ուսումնական և կիրառական կենտրոն՝ Համալսարան (Յոթ ազատ գիտությունների դասավանդման կենտրոն):

Այս դիրքորոշումը (67.5° ազիմուտ) համընկնում է օգոստոսի 5-ի արևածագի հետ (ուղիղ ժամը 06:00-ին), երբ Հայկյան սիդերիկ տարին ավարտվում է, և սկսվում է պարույրի շրջադարձի նախապատրաստությունը:

Տարածական և էներգետիկ հանգույց

Երկար տարիների գիտական հետազոտությունների արդյունքները (բիոսկոպիկ և երկրակենսաֆիզիկական չափումներ) փաստում են, որ Տաթևը կառուցված է էներգետիկ, հզոր կենսատարածական միջավայրի կենտրոնում:

Տարածք՝

- Հարամանի գեոդաշտային ցանցի բացակայություն

● Դեռևս անբացատրելի կենսադաշտերի առկայություն, որոնք խիստ դրական ազդեցություն են ցուցաբերում մարդկանց առողջության վրա՝ կարգավորելով և բալանավորելով նրանց ինֆրագաղաղությունը, հետևապես կենտրոնավայրի ընտրությունը պետք է համարել ոչ պատահական, այլ գիտակցված և գիտականորեն հիմնավորված: Եվ իհարկե պատահական չէ Տաթևի վանքի և Գավազանապետի տեղակայության ընտրությունը, քանի որ Հայ Իմաստասիրաց դասը խորապես տիրապետում էր առաջին բարձրագույն Տիեզերագիտության հիմնադրույթներին: Նրանք հաստատապես գիտակցում էին, որ տվյալ աշխարհագրական և երկրա-երկրային դիրքը խստիվ համապատասխան և համարժեք է ժամանակի գրոյական գոտիականության տիեզերագիտական հիմնարար և բնագիտական հիմնադրույթներին:

Դիտանոց և Գավազան

Տաթևի վանական համալիրի գլխավոր վանքի աջ կողմում վեր է խոյանում մի բազմանկյուն կառույց, որն իրենից ներկայացնում է դիտարկման հարթակ և կոչվում է Դիտանոց, այսինքն՝ աստղագիտարկման Դիտակետ: Այստեղ ամեն անկյուն ունի իր հեղուկված աստղագիտական ազիմուտային ուղղությունը և որի գլխավոր

տողացնելու դիտակետն է Գավազանապան դիտարկման անկյունակետը՝ միտված դեպ 98° ազիմուտային գերադիր աստիճանակարգ:

Հենց այստեղից էլ հին հայկական Իմաստասիրաց դպրանոցի աստղագետ գիտնականները իրականացնում էին ժամանակային, աստղագիտական և տոմարագիտական չափումները:

Կենտրոնում կանգնած է Գավազանապանը

● Այն ութանկյուն կառույց է
● Բարձրությունն 8.3 մետր է
● Հիմնահենքը՝ 6+6, ընդհանուր 12 ութանկյուն փառաբաժնով, որոնք խորհրդանշում են 6-12-24-72-144 և այլ ժամանակային հաստատունները:

● Յուրաքանչյուր ութանկյան կողմը 45° աստիճան է՝ միտված կոորդինատական ցանցի երկնային հիմնակետերին և վերջապես 360° աստիճանակարգով լրում է երկնա-երկրային սիդերիկ մեկ շրջանը (տարեկան և Մեծ Աստղային՝ պրեցեսիոն շրջանը):

Գագաթին պարուրածն գունդն է, որը տեսականորեն պատկերում է Երկիր մոլորակի պարուրածն և պարանցիկ շրջապտույտը: Եվ վերջապես «Երկրագնդի» վրա տեղադրված է կամարձև խաչքարը, որը նախանշում է երկնականարի հավասարաթև խաչ կազմող հավասարակշռության ժամի նշակետը:

Գավազանի դերը Հայկյան համակարգում

Գավազանը տիեզերական գիտակցության և հիշողության առանցք է:

● Օգոստոսի 11-ին, ժամը 04:00-ին Հայկ-Օրիոնի Շամիրտ-Գոտին ի վեր տի կալ (вертикально), ուղղահայաց վերընթացով տեղակայվում է Տաթևի Գավազանապան՝ երկնականար նախանշող, երկնային տանիքի բարձրակետին:

● Այդ աստղային կայացումը նշանավորվում է, երբ Հայկ-Օրիոնի գոտու երեք աստղերի հետ համատեղ, Կելտ-Մինտակա գառակալը հասնում է իր երկնային նշանակետին՝ ազիմուտ 98° , $\alpha = 5$ ժ 33 րոպե, $\delta = -0^\circ 15' 57''$ և ուղղահայաց դիրքով «կանգնում» Գավազանապան հիշտ գագաթին: (Սակայն այս աստղային կայացումը կատարվում է նաև օգոստոսի 5-ին, ժամը 04:24 րոպեին, երբ Հայկ-Օրիոնի գոտին ցուցաբերում է նմանատիպ դիրքավորում, միայն թե 24 րոպե ավելի ուշ և դրանով իսկ ազդարարում է Տիեզերական ժամանակի Մեծն Զրո ժամը՝ Zero point kontinuum)

Սույն աստղային իրադարձությունը հանդիսանում է ժամանակարարի սկզբնավորման պահ (Ֆագային վերագործարկան կետ), երբ ժամանակը վերագործարկում և սկզբնավորվում է Նավասարդ - Նոր տարվա հերթական պարույրը:

Գավազան — Տիեզերական Հիշողության Սյուն

Գավազանը պարզապես ֆարե սյուն չէ: Այն տիեզերական հիշողության՝ երկնա - երկրային ժամանակահատվածային առանցքի ցուցիչն է, երկնային ժամացույցի, աստղապահի հիշտ վայրկյանի լուռ պահապանը: Այն աստղային կանոնակարգի առանցքակենտրոն հեզրությունը տեղակայված է Տաթևի վանքում և մարմնավորում է Հայկյան աստղագիտական համակարգը, որպես բնագիտական գործառույթ՝ իր ուրույն ձևի, կարգի, կանոնի և բնական ու անխոտոր օրինաչափության մեջ:

Մեծ Պարույրի Վերակայումը

Ամեն տարի օգոստոսի 11-ին ժամը 04:00-ին, երբ Կելտ-Մինտական իր ուղղահայաց դիրքավորումով ծագում է Գավազանապան գլխավերևում, ժամանակի Մեծն Պարույրը վերագործարկվում է:

● Գալագանը նաև հանդիսանում է արևային ստվերաչափ՝ գնոմոն և արժևորվելով նաև որպես արևային ժամացույց, գերեզգրությամբ ցուցում է գարնանային գիշերահավասարի, ամառային արևադարձի, աշնանային գիշերահավասարի և ձմեռային արևադարձի արևային օրերի հեզգրիտ պահն ու ժամը: Իսկ օգոստոսի 5-ին, երբ արևը ուղիղ 06:00-ին ծագում է 67.5° ազիմուտից և հաստատում արևային զրոյական ծագման և աստղային ժամանակի համաժամեցման պահը, այնուհետ արևատեսի առանցքակենտրոն ժամը գալիս է 7 ժամ անց, Գալագանը, որպես արևային ստվերաչափ-ժամացույց, արևի ստվերի ցուցմունքով, ուղիղ 13-ին ազդարարում է արևային ծագման տոմարագիտական գերակա հեռանկություն ունեցող պահը՝ $\alpha = 9 \text{ ժ } 0.0 \text{ ր}$, $\delta = +20^\circ 0'$, ազիմուտ՝ 180° :

Տաթևի Գալագանայունը Հայ Իմաստասիրաց հանճարեղ մտփի, այն միակ՝ կենդանի «ժամացույցն» է, որն անխոս լուրջությամբ քերքում է ժամանակի հավերժության պարույրը և երբեք չի ծերանում, քանզի մեռնելով՝ դարձյալ հառնում է և հավերժաբար նորացնում է համայնն ու ամենան: Նա համբերատար և սիրահոծաբ կամֆով սպասում և հուշում է համայն մարդկությանը Մեծն Նաբեկացու աստեղային պատգամը.

Անապառուրեն մնում է համայնն ամեն ինչի մեջ,
Ամբողջությունը՝ ամեն մի մասում,
Էությունը՝ երկում, իսկությունը՝ երկրում,
Անհատ՝ մարդկությամբ և աստվածությամբ իր՝ լիակատար,
Փշրվելով միշտ անթիվ մասերի՝ բաշխվում է անվերջ,
Որ միավորի այդպես բոլորին
Որպես մի մարմին իր գլխի համար...

Դիտորդի արտահայտիչ դերը Հայկյան մոդելում

Հայկյան հայեցակարգում անհատը դիտարկման կոդմանակի և անիրատես վկան չէ, այլ ժամանակի համաժամեցման գործընթացում արժևորվում է որպես անմիջական, երկրա- երկնային դիտորդ-կապավոր:

Երբ Երկիրը, Արևն ու աստղերը համահարթեցվում և փոխհամաձայնության դաշինք են կազմում, անհրաժեշտ է ևս մեկ տարր՝ մարդկային գիտակցությունը:

● Դիտորդի ներկայությունը՝ ճիշտ պահին և ճիշտ վայրում, փակում է համաժամեցման շրջափուլը և մարդկային գիտակցության համատեղումը հզորացնում է համագործունեության ռեզոնանսային էֆեկտը: Սույն հիմնադրույթը զուգահեռվում է փյունտային այն սկզբունքին, ըստ որի դիտորդը իր գիտակցությամբ ազդում է որևէ համակարգային գործառույթի վրա:

● Այդպիսով, ժամանակն ընկալելով որպես պարուրած և շարժում, դիտորդը դառնում է կապող օղակ աստղային կարգի և ժամանակի խորքային ընկալման միջև, որպես բնատուր միջնորդ:

Հայկյան օրացույցի կառուցվածքը

Հայկյան Բուն Տոմարը՝ ՀԲՏ-ն, Տիեզերական հեզգրությամբ համաժամեցված և սիմետրիկ համակարգ է, որը կառավարում է ժամանակը՝ ներդաշնակ (հարմոնիկ) հաստատունների միջոցով:

Այն փոխարինում է նախնից տարիների արհեստական հավելումները սիդերիկ պարույրի մաթեմատիկորեն հեզգրիտ հարաբերակցությունների միջոցով:

Հայկյան պարույրի առաձգականության ընդլայնման հաստատունը = **1.01666667**

● Սահմանում՝ Սիդերիկ ցիկլի երկարության և արևային շեղման հարաբերակցությունը (366 օրվա ընթացքում)

● Բազադրիչներ՝

- $366 \div 360 = 1.01666667$
- $1464 \text{ ր } (24 \text{ ժ } 24 \text{ ր.}) \div 1440 \text{ ր } (24 \text{ ժ}) = 1.01666667$

- Դերը՝ Հայկյան գլխավոր հաստատունը, որը կառավարում է
 - Օրական և տարեկան սիդերիկ շեղումը
 - 4-ամյա պարույրային վերագործարկման շրջանակը

Սիդերիկ օր և տարի

- Ամսական կառուցվածք՝ 12 ամիս $\times$ 30 սիդերիկ օր
- Սիդերիկ օր = 23 ժ 56 ր 4 վ
 - Ամեն օր Կելոֆ-Մինոտական ծագում է մոտ 4 րոպե շուտ
- Տարեկան արդյունքում՝
 - 4 ր. $\times$ 360 օր = 1440 ր. = 24 ժամ
- Այսպիսով, Մինոտական տարվա ընթացքում ծագում է 366 անգամ, մինչդեռ Արևը՝ 365 անգամ:

Սիդերիկ-Արևային փոխհատուցում

- Երբ հաջորդ տարվա օգոստոսի 11-ին Կելոֆ-Մինոտական նույն ժամին միևնույն կետում է,
 - ապացուցվում է ամբողջական սիդերիկ տարվա ավարտը՝ առանց նախանջ ավելացումների:
- Սիդերիկ շեղման օրական կուտակումը տրամադրում է մեկ «անտեսանելի ավելացված օր»՝ առանց արհեստական միջամտության:

Հայկյան Դրեյֆի Աղյուսակ (Haykyan Drift Table) in Armenian

Ամիս N	Սկսման Ամսաթիվ	Հաջորդ Ամիս	Արևային Տևողություն	Սիդերիկ Օրեր	Կուտակված Շեղում
1	2025 Օգոստոս 11, 04:00	2025 Սեպտեմբեր 10, 02:02	29 օր 22ժ 02ր	30	1ժ 58 ր
2	2025 Սեպտեմբեր 10, 02:02	2025 Հոկտեմբեր 10, 00:04	29 օր, 22ժ 02ր	30	3 ժ 56 ր
3	2025 Հոկտեմբեր 10, 00:04	2025 Նոյեմբեր 8, 22:06	29 օր, 22ժ 02ր	30	5 ժ 54 ր
4*	2025 Նոյեմբեր 8, 22:06	2025 Դեկտեմբեր 8, 20:08	29 օր, 22ժ 02ր	30 (29)	7 ժ 52 ր
5	2025 Դեկտեմբեր 8, 20:08	2026 Հունվար 7, 18:10	29 օր, 22ժ 02ր	30	9 ժ 50 ր
6	2026 Հունվար 7, 18:10	2026 Փետրվար 6, 16:12	29 օր, 22ժ 02ր	30	11 ժ 48 ր
7	2026 Փետրվար 6, 16:12	2026 Մարտ 8, 14:14	29 օր, 22ժ 02ր	30	13 ժ 46 ր
8	2026 Մարտ 8, 14:14	2026 Ապրիլ 7, 12:16	29 օր, 22ժ 02ր	30	15 ժ 44 ր
9	2026 Ապրիլ 7, 12:16	2026 Մայիս 7, 10:18	29 օր, 22ժ 02ր	30	17 ժ 42 ր
10	2026 Մայիս 7, 10:18	2026 Հունիս 6, 08:20	29 օր, 22ժ 02ր	30	19 ժ 40 ր
11	2026 Հունիս 6, 08:20	2026 Հուլիս 6, 06:22	29 օր, 22ժ 02ր	30	21 ժ 38 ր
12	2026 Հուլիս 6, 06:22	2026 Օգոստոս 5, 04:24	29 օր, 22ժ 02ր	30	23 ժ 36 ր
13 (Ավելաց)	2026 Օգոստոս 5, 04:24	2026 Օգոստոս 11, 04:00	5 օր, 23ժ 36ր	6	24 ժ 00 ր

Նշում

Հավելյաց փուլի ընթացքում՝ օգոստոսի 5-11-ը, Հայկյան պարույրը վերականգնում է կուտակված արևային շեղումը (24 ժ), և աստղային համակարգը ամբողջապես համաժամեցվում է նոր տարվա համար:

Տիեզերական Զրոյական Ավր՝ պահ

 Ամսաթիվ - Օգոստոսի 5

📍 Ժամանակ - 04:00 (UTC +4)

📍 Վայր - Տաթևի վանք

📍 Աստղ - Հայկի Ուս-Բետեղգեյգե (α Օրիոնի), α = 5ժ 56', δ = +7° 26' 9''

● Ազիմուտ - 90° (ուղիղ արևելքում), α = 6 ժ 0.0'

◆ Իմաստ

Այս պահը նախանշում է, որ Երկիրը ավարտել է 360 ամբողջական սիդերիկ պտույտը ֆիզիկաժ աստղերի նկատմամբ:

Սա աստղային համակարգի սիդերիկ վերակայման պահն է:

● 04:24 — Զրոյական ժամանակի շարունակություն

📍 Աստղ - Կելոֆ-Մինտակա (δ Օրիոնի)

📍 Ազիմուտ - 98°, α = 5 ժ 33', δ = -0° 15' 57''

● Ժամը - 04:24 (օգոստոսի 5)

● Իմաստ

● Կելոֆ-Մինտակայի 360-րդ ծագումը՝ օգոստոսի 5-ին ժամը 04:24-ին, ամենայն հսկայական համապատասխանում է նույն կետին, որտեղ այն դիրքավորվել էր նախորդ տարվա օգոստոսի 11-ին ժամը 04:00-ին՝ ապացուցելով սիդերիկ տարվա ամբողջական լրումը առանց նահանջ օրերի:

● Սույն աստղագիտական և տոմարական հինգերորդը հանդիսանում է «Զրոյական ժամանակի շարունակության», Տիեզերական զրոյական ցիկլի լրման և նոր պարույրի բնականոն համադրության և նախասկզբնավորման պահ:

● Պարույրի փուլային վերամուտ

◆ Հայկյան համակարգում ժամանակը ոչ միայն ավարտվում է, այլ մտնում է նոր պարույրի մեջ:

● 5 օգոստոսի 04:24 → պարույրի փուլային հանգույց

● 6 օր՝ 4 րոպե շեղումով → վերակարգավորում և համաժամեցում

🕒 Սա նման է ժամանակի ներշնչմանը՝

→ 24ժ 24ր կուտակված շեղում՝ 24 րոպե.

→ 1440ր = 24 ժ (մեկ ամբողջ օր) վերականգնում, վերակարգավորում

Ժամանակաընթացի հետագիծը ուղիղ գիծ չէ, այն պարուրած է վերապահ շրջապտույտ է, որը պարանցիկ շարժմամբ սլանում է պարույրի ֆազային միջանցքով:

Արևային համաժամեցում - սինֆրոնացում - Արևի վերելք Տաթևում

📍 Ամսաթիվ - Օգոստոսի 5

📍 Ժամանակ - 06:00 (UTC +4)

📍 Հյուսիսային լայնության 39.38° / Արևելյան երկայնության 46.26°

📍 Ազիմուտ - 67.5°, α = 9 ժ 0' 0'', δ = +17° 30' 50''

● Աստղային Մարմին - Արև

● Իրադարձություն

Արևը ծագում է Տաթևի գլխավոր վանքի երկրակողմնորոշման հեգրիտ դիրքից, որը կազմավորված է հետևյալ ցուցանիշներով՝ ազիմուտ 67.5° , $\alpha = 9^\circ 0' 0''$, $\delta = +17^\circ 30' 50''$:

Արևի ծագումը հորիզոնից տեղի է ունենում Հայկի Ուս - Բետեղգեյգե ալֆա աստղի սիդերիկ վերակայման պահից (ժամը 04:00-ին) 2 ժամ անց: (Հիշեցում. այդ օրը օգոստոսի 5-ին Կելոֆ-Մինտակայի դիրքավորումը իր հիմնականին՝ ազիմուտ 98° , Հայկի գոտին Տաթևի Սյան վրա տեղակայվում է 04:24 րոպեին):

Հիշեցում. ըստ հայկյան համակարգի, արևային տարին՝ աստղային կայունացմամբ, կազմում է 365.2 օր (ոչ թե 365.25 օր), քանի որ օգոստոսի 5-ին արևը գրոյական կետից (Հորիզոնական եզրագիծ $= 0^\circ$) ծագում է արևային աստղագիտական կայացումների կոորդինատոր՝ Հայկի Ուս-Բետեղգեյգե աստղի կայունացման պահից՝ ժամը 04:00-ից (ազիմուտ 90° , $\alpha = 6^\circ 0' 0''$) ուղիղ 2 ժամ անց՝ ժամը 06:00-ին: Այս հեգրությունը թույլ է տալիս ստանալ արևային տարվա օրերի հաստատուն հայտարարը: 2 ժամվա հարաբերակցությունը կազմավորում է հետևյալ թվային պատկերը. ստանում ենք մեկ օրվա մեջ 2 ժամվա համաչափական գործակիցը՝ $(1/12) = 0.08333$ կամ՝ 1° , որը արևի մեկօրյա ընթացակարգի արժեքն է և հետևապես՝ արևը օրեկան աստղերի համեմատ տեղափոխվելով 1° , այսինքն՝ 0.08333 ժամանակային գործակցով, ստացվում է $360 = 30^\circ$ անկյուն տեղափոխություն, իսկ 4 տարվա ընթացքում 30° , 60° , 90° , այնուհետ գրոյացում, հետհաշվարկ և վերակայում:

● Իմաստ

- Արևային սույն դիրքավորումը իրագործում է արևային ժամանակի գրո ժամը տարվա կտրվածքով և վերակայման հաստատուն ընթացակարգը՝ 4 ամյա ցիկլի մեջ:
- Այդ պահին Երկիրը վերադառնում է դեպի Արևը՝ ավարտելով աստղային ընթացքի 360° -ական շրջապտույտը, ցուցաբերելով գրոյական նշանետ և թվաբանական հեգրությունը ձևակերպում է աստղային ընթացակարգի հետագա առաջընթացը:

● Նավասարդի սկիզբը (Հայկյան Նոր Տարի)

- 📍 Ամսաթիվ - Օգոստոսի 11
- 📍 Ժամանակ - 04:00 (UTC +4)
- 📍 Աստղ - Կելոֆ-Մինտակա (Օրիոնի δ)
- 📍 Ազիմուտ - 98° , $\alpha = 5^\circ 33'$ րոպե, $\delta = -15^\circ 15' 57''$

● Իրադարձություն

- Կելոֆ-Մինտակայի (Հայկ-Օրիոնի գոտու երեք աստղերի հետ համատեղ) վերելքը Տաթևում՝ ուղղակիորեն Գավազանի վերևում:
- Նշանավորում է նոր աստղային տարվա սկիզբը:
- Եվ խորհրդանշական և ուղղակի առումով՝ սա «վերամուտ է, գնում՝ մուտք է դեպ աստղային տարածաչափության կալ, այսինքն՝ դաշտ»:

● Սինվոլիկ Բացատրություն - 4 րոպեանոց դրեյֆը՝ պարույրի շարժիչ

- Սիդերիկ տարին չի պարփակվում միևնույն կետում, այլ իրականացնում է նոր՝ պարուրածև շրջապտույտ: Ժամանակը չի կրկնվում, այլ բարձրանում է պարույրով:
- 1 արևային տարին $= 365$ արևային շրջապտույտ:
- 1 աստղային տարին $= 366$ աստղային շրջապտույտ:

➡ Մեկ սիդերիկ, ավելի ճշգրիտ՝ աստղային օրը 4 րոպե շուտ է կայանում, համեմատած նախորդ օրվա արևային վերելքի հետ: (Հատկանշում. եթե ժամանակահատվածը կատարվում է Կելոֆ-Մինտակա աստղի հիմնակետից, ապա 4 րոպեն տարեկան շրջապտույտի սահմանակարգում հանդիսանում է որպես կայուն՝ ամբողջ):

➡ $4 \text{ րոպե} \times 360 \text{ օր} = 1440 \text{ րոպե} = 24 \text{ ժամ} \rightarrow$ ամբողջական լրացուցիչ պտույտ: Այստեղ պետք է հատկանշել, որ 360 սիդերիկ օրում 1440 րոպեն հավաքում է Հայկի այժմ աստղ՝ Հայկի Ուս-Բետեղեղյան, իսկ ժամանակի պարույրը կառուցելու հանապարհին, օգոստոսի 5-ին, երբ Բետեղեղյան ծագումը կայանում է ուղիղ ժամը 04:00-ին, այդ նույն ժամանակ Հայկ- Օրիոնի Կելոֆ-Մինտական իր դիրքավորման հիմնակետում լինում է 04:24 րոպեին, որից հետո այն անցնելով ուղիղ 6 օր, հավելյալ 24 րոպեն, այսպես ասած, «ետ է հավաքում»՝ «Օձը կլլում է սեփական պոչը»:

Այս գարմանալի գործընթացը իրականանում է այն պատճառով, որ հենց այդ գրոյական պահից սկսած, ժամանակի պարույրը կատարում է իր պարանցիկ, պարուրածև շրջադարձը, որի ընթացքում, երկրային հարթության դիտորդի տեսանկյունից, ժամանակը կարծես ցուցաբերում է ժամանակի հետընթաց կորուստ և ամեն օր 4 րոպե պակաս հետընթացով հավելյալ 24 րոպեն ետ է հավաքում և 6 օրվա մեջ ագտավելով ավելորդ 24 րոպեից, Կելոֆ-Մինտական կայունանում է իր անցյալ տարվա գերակա դիրքում՝ ազիմուտ 98° , բարձրությունը՝ $+10.00^\circ$, $\alpha = 5 \text{ ժ } 33 \text{ րոպե}$, $\delta = - 0^\circ 15' 57''$:

Ամրագրվում և հաստատվում է ժամանակը ուղիղ 1440 րոպե հաստատուն աստղային ամբողջով, որն է՝ 24 ժամ, մեկ ամբողջ օր:

🌿 Հավելյալ — ժամանակի բնական ֆազային վերահավասարեցում

● Սիդերիկ շեղումը չի ուղղվում արհեստական օրով, այլ 6 օր (հավելյալ) ժամանակահատվածում աստղային պարուրածև համակարգը վերականգնում է կուտակված 24 ժ 24 ր շեղումը:

✅ Այսպիսով, Հայկյան համակարգը լրացնում է 365.00000 արևային օր՝ առանց որևէ նահանջ րվերի միջամտության:

Եռգրություն.

Դաս՝ Իմաստասիրաց.

«Ծանի՛ր որդի, զի այս ի պատճառէ Հասարակածին եղև, զի Հասարակածն յորժամ ի Նավասարդ եմուտ, գանխաբար թիւ աւելի ի ներքս եմոյծ և ոչ գիտացեալ բազմաց, շփոթեաց զամենայն կանոնեալս առաջնոց հարցն և յայնմհետէ ոչ բերէ ուղիղ գրուականսն...»

Միջնադարյան տոմարագետ՝ Հակոբ Ղրիմեցի

- Համեմատական Աղյուսակ

Համակարգ	Սկիզբ	Իմաստ
Գրիգորյան օրացույց	Հունվարի 1, 00:00	Գծային, արհեստական ժամանակային վերակայում
Հայկյան Բուն Տոմար	Օգոստոսի 5, 04:24	Զրոյական ժամանակի շարունակություն
Նավասարդ (նոր տարի)	Օգոստոսի 11, 04:00	Աստղային տարվա պարույրի նոր շրջապտույտի սկիզբ

Եզրափակիչ բացատրություն — Զրոյական ժամանակի տիեզերական կետ

 Օգոստոսի 5, 04:24 — այս պահը ԿՇԽԲ աստղի պարույրի 360-րդ շրջապտույտն է, երբ տարվա ընթացքում, ամենայն հեզքությամբ այն կայանում է երկնային միևնույն կետում:

 Սույն շրջադարձային իրադարձությունը ստեղծում է Տիեզերական գրոյական պահ՝ երկնա-երկրային ժամանակին ընձեռելով գրոյական մեկնարկ: Այս իրողությունը ոչ թե ժամացույցի կախարդանքն է, այլ՝ հեզքիտ մաթեմատիկական համընկնում, որտեղ ժամանակը վերակազմավորվում է որպես անխափան մեխանիկա:

 Ժամանակի ընթացակարգը ոչ թե փակ շրջան է, այլ՝ պարույր, վերասլաց պարուրածն շարժում, որի հիշողությունն անսպառ է և հաստատուն:

 Ամեն անգամ պարույրը վերադառնալով միևնույն հիմնակետին՝ կայացնում է նոր շրջափուլ, նոր վերելք և հավերժ կատարելագործում:

 Փիլիսոփայական կամ էլ իրատեսական եզրահանգում

«Ժամանակը չի հոսում ուղիղ գծով, այլ պարուրածն սփռվում է ամենուր իր կենսատեղեկատվական՝ Աս ազդակով համարժեք և համարժեք՝ Տիեզերական կենսագործունեության, մտքի, գիտակցության, հավերժի հիշողության և ի պատրվակ՝ անսպառ ինֆնակատարելագործման:

Մարդը, ոչ թե ժամանակի հլու-հնազանդ գոհն է, այլ՝ ժամանակի հավերժական համփոքը:

Երբ նա գիտակցաբար վերադառնում և կանգնում է ժամանակի ճիշտ նշանակետին, այն պարզապես չի կրկնվում, այլ վերստին վերածնվում է, քանզի ժամանակը չունի կրկնություն, այն հավերժ նորացում է և կատարելագործում, և երբ վերջապես, մարդ բանական արարածը վերահաստատվի իր բնատուր էության հեմարիտ ժամանակային նշանակետին, այնժամ նա, ինչպես իր մշտընջենական ուղեկից ժամանակը, կբռնի հավերժի համփան՝ դեպ Երազնամոյն, դեպ հավերժ կատարելագործում»:

Վազգեն Գևորգյան